Διαδρομή: Χώρα – Μονή
20 χιλιόμετρα – 40’ λεπτά

Μονή Η παλαιότερη γραπτή μνεία του ονόματος είναι σε Έγγραφο της 9 Νοεμβρίου 1540. Η Μονή είναι ελληνικό χωριό της Νάξου, του δήμου Νάξου και Μικρών Κυκλάδων της Περιφερειακής Ενότητας Νάξου της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου (κατά το Σχέδιο Καλλικράτης).

Παλαιότερα ανήκε στην άλλοτε επαρχία Νάξου του νομού Κυκλάδων. Από το 1999 έως το 2010 σύμφωνα με την τότε διοικητική διαίρεση της Ελλάδας αποτελούσε έδρα κοινότητας του δήμου Δρυμαλίας. Από 1 Ιανουαρίου 2011 αποτελεί ιδία έδρα της ομώνυμης τοπικής κοινότητας, της δημοτικής ενότητας Δρυμαλίας, του Δήμου Νάξου και Μικρών Κυκλάδων. Βρίσκεται στο κέντρο του Νησιού, ανατολικά του χωριού Κυνίδαρος, δυτικά της Απειράνθου, νότια της Κεραμωτής και βόρεια της Τραγαίας, κτισμένη σε πλαγιά και σε υψόμετρο περίπου 600 μ., με απεριόριστη θέα προς στο λεκανοπέδιο της Τραγαίας.

Αριστερά της Μονής, ανεβαίνοντας από Χαλκί, είναι το βουνό «Προφήτης Ηλίας» και δεξιά το βουνό «Φανάρι». Το όνομα του χωριού προέρχεται από το Βυζαντινό μοναστήρι που υπάρχει στη περιοχή και τώρα βυζαντινή εκκλησία της Παναγιάς της «Δροσιανής». Το μοναστήρι της Παναγίας της Δροσιανής, ενώ ήταν γνωστό από τα πολύ παλιά χρόνια, αναδείχτηκε από τις αρχαιολογικές εργασίες που έγιναν και κράτησαν αρκετα χρόνια, την δεκαετία του 1970. Είναι Βυζαντινού ρυθμού και χρονολογείται τον 4ο με 6ο αιώνα. Στο χωριό υπάρχει και αξίζει να το επισκεφθεί ο επισκέπτης, το "πηγάδι" όπου διατηρούνται σε πολύ καλή κατάσταση τα κοινοτικά πλυντήρια. Υφίσταται δημοτικό σχολείο και ο ιερός ναός του χωριού είναι αφιερωμένος στην Αγία Φωτεινή. Οι κάτοικοι του χωριού ονομάζονται «Μονιάτες και Μονιάτισσες» και ανέρχονται περίπου σε 300, ενώ κατά τους καλοκαιρινούς μήνες αυξάνονται κατά πολύ με τους παραθεριστές.

Οι Μονιάτες ήταν από τους καλύτερους «Μαστόρους» κατεργασίας πέτρας και λόγω του εύφορου εδάφους και των πολλών νερών της περιοχής καλιεργούν στους μπαξέδες, (τα αποκαλούμενα «μεσονήσια», επειδή βρίσκονται στο μέσο του νησιού) τα καλύτερα ζαρζαβατικά του νησιού. Οι Μονιάτισσες είναι οι καλύτερες υφάντρες αργαλειού και στο χωριό υπάρχει και λειτουργεί ο σύλλογος υφαντριών Μονής Νάξου. Τα αγροτικά προϊόντα που παράγονται είναι εξαιρετικής ποιότητας (πατάτες, ντομάτες, λάδι, χορταρικά κ.α) όπως επίσης και τα κτηνοτροφικά προϊόντα (τυρί και κρέας).

Η Μονή βρίσκεται στον κύριο οδικό άξονα Νάξος (Χώρα) - Χαλκί - Μονή - Σταυρός - Κόρωνος - Σκαδό - Κωμιακή - Απόλλωνας.

{gallery}monh{/gallery}